

Santa Maria del Mont

P U B L I C A C I Ó M E N S U A L

DIRECTOR:

PERE VAYREDA i OLIVAS

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 1 PESSETA L'ANY
10 CÈNTIMS EL NÚMERO

(Amb llicència eclesiàstica)

Una inscripció històrica al nostre Santuari

(Continuació)

MORT el prelat Vilamarí, el seu successor, D. Pere de Rocabertí, en lloc d'exigir a l'abat el compliment de la sentència recaiguda, donà a l'afer una solució enraonada, tota vegada que -entenent que els 17.000 sous representaven la suma esmerçada per l'abat en la construcció i dotació del ermitori - condonà al monestir la dita quantitat, féu-li cessió, també, de tots els drets i prerrogatives que per raó del santuari del Mont li poguessin espectar i només es reservà, damunt d'aquest, la jurisdicció ordinària que per les lleis canòniques se li atorgava.

El senyal d'aquesta subjecció els monjos de Sous es comprometeren a pagar-li cada any, per la vigília de Nadal, deu lliures de cera. (1)

Amb el que deixem apuntat creiem que resta suficientment aclarit l'abast que en l'ordre commemoratiu es volgué donar al text de referència.

Les lligues de pau de la contrada bisuldunina degueren intervenir en el conflicte pendent entre l'abat de Sous i el diocesà per tal de

endegar-lo envers una solució de concòrdia; tal com les circumstàncies aconsellaven, el seny i les virtuts del prelat Rocabertí feren caure la balança pel cantó de l'acord i el fet - tan estretament vinculat a la naixença del santuari - fou registrat damunt la pedra per medi de l'inscripció, fins ara inèdita.

* * *

La difusió de les comunitats o lligues de pau amb mires al amorosiment de les asprors del feudalisme, i àdhuc, a obtenir dels magnats el compliment de les treves de Déu, - sovint vulnerades pel desenfrè dels cavallers i homes d'armes val a dir que fou la dèria de la clerecia regular i secular fonament preocupada per alliberar el poble de la tara de caient morbós que tant el degradava, l'ambient de lluita que li havien creat els odis i les insanes costums dels poderosos.

Un lleuger resum del procés que seguí la institució encaminada a pacificar la societat medieval, a partir del segle XI, ens acabarà d'aclarir els punts foscos que encara pogués oferir l'interpretació del text adduit.

Envers l'any 994, Gerbert, qui més tard fou papa amb el nom de Silvestre II, escrivia a cert magnat: «Us supliquem que volgueu considerar com no pot haver-hi pau per a l'Església sense haver-n'hi entre els prínceps.» (1)

(1) PERE ALSIUS i TORRENT: «Resena histórico-descriptiva de la gloriosa imagen de Nuestra Señora del Mont» (Asociación literaria de Gerona; Certámen de MDCCCLXXIX: págs. 113-115).

(1) Gerbert: Epístola 97, (Edició Olleris), pàg. 54.

Dos anys després, (996) reunits en concili nou bisbes del migdia de França - entre els quals s'hi comptava Fredelus d'Elna - junt amb molts potentats, redactaren la primera fórmula solemniat de l'anomenat «pacte de pau». (1)

Altre concili - aquest celebrat a Poitiers pel febrer o març de l'any 1000 - aprovà el següent cànon: «En endavant tot litigi entre particulars haurà d'ésser resolt segons dret i no per la força». (2)

El concili d'Elna reunit a Tuluges en 1027, estatuí, que, «en tot el bisbat d'Elna queda prohibit assaltar la casa de l'enemic des de les nou hores del dissabte fins a la una del dilluns» i seguidament dona raó de la prohibició: «S'estableix això per tal que tothom doni a Déu lo que li pertany durant el dia dominical». (3)

PERE VAYREDA I OLIVAS

(Acabarà)

Lletra oberta

Hem cursat al Sr. Director de *La Tradició Catalana*, d'Olot el següent «remiñit».

Lledó 15 de Març de 1929.

Sr. Director de «*La Tradició Catalana*»
Olot

Molt Sr. meu: Enterat de l'article que aparegué a primera plana del setmanari de la seva digna direcció, el dia 2 del corrent mes, sota el títol «Del Mont Verge Maria», i, com sigui que, en el decurs del mateix, hem recollit algunes inexactituts, les quals, - àdhuc essent filles de la bona fe, com suposem ho són - podrien inferir perjudici als interessos del Santuari, interessos que, per altra banda, sembla voler defensar l'articulista; així en nom de la

Junta de Restauració del Santuari del Mont, com en de la FULLA portantveu del mateix, em permeto dirigir-me a V. pregant-li la inserció en les planes del setmanari que V. dignament dirigeix, les següents observacions que em veig obligat a formular a propòsit de l'escrit de referència:*

1.er Que - confrariament a ço que assegura l'articulista - no és cert que els Ajuntaments de les poblacions circumveïnes a la muntanya del Mont hagin dirigit una instància al Cap del Govern sol·licitant una carretera que emmeni a l'esmentat Santuari.

2.^{on} Que tampoc pot afirmar-se que «la idea de construir una carretera amb la qual s'estableixi comunicació còmoda entre la terra plana i el Santuari del Mont no sigui nova» des del punt de vista administratiu Tant és així que, dissortadament, de la munió de carreteres en projecte que figuren amb caràcter de provincials en un dels últims números del «Boletín Oficial de la Província de Gerona» corresponents a l'any 1928, no n'hi ha ni una que tingui com a punt de termini del seu recorregut el Santuari del Mont.

3.er I finalment; que la carretera de Cabanelles a Sant Martí Saserra - a punt d'ésser donada al públic - ni passa per Lledó, ni és veritat, tampoc, que fassi entreforc amb la de Besalú a Roses en indret molt proper a Figueres: el lloc d'on arranca el susdit ramal esdevé quasi equidistant de Besalú i d'aquesta ciutat empordanesa. Això fa que si excel·lent es el camí de Beuda per ésser perllongat fins a la Mare de Déu del Mont, no menys adequat resulta el ramal de Sant Martí per destinar-lo a servir d'enllaç al Santuari ja que empalma directament amb el camí rodat que posa en comunicació aquesta banda de La Garrotxa amb Banyoles i la capital de la província.

En regraciar-li el favor resta de V. afm. S S.

q. l. e. l. m.

PERE VAYREDA I OLIVAS.

(1) P. Viollet. «Histoire des institutions politiques et administratives de la France» Tom II pàg. 143 (Paris 1893).

(2) Mourret. «Historia de la Iglesia» Tom. IV, pàgs. 98-99. (Ed. espanyola)

(3) Mourret. «Historia de la Iglesia» Tom. IV. pàg. 114.

A LA MARE DE DÉU DEL MONT

Amb afectuós respecte, á la honorable
dama, Na Concepció Mata de Noguera.

Al cim del pic altiu,
haveu penjat el niu,
i en sou Regina;
no el bat, atzar ni vent
perquè es fogar vivent:
un Mont hi guia

També si m'hi voleu,
seré fervent romeu:
dolça follia ..
mon cos un tant poruc,
se sent lás i feixuc;
dau-me embranzida,

I amb l'esperit vindré
si al pit li manca alè;
prest hi seria.
Qui fos subtil cantor,
qui fos gai trobador,
de vibrant lira ..

I hauria tot l'encís
de vostre lleu somris,
sol de migdia;
sabria dir l'amor
amb que heu fletxat mon cor,
Verge exquisida

Vós, més que el firmament,
teniu estels d'argent.

que sempre brillen:
i sou, per negra nit,
el tàlem revestit
de llums divines.

L'ocell ran del camí,
al tard, com al matí,
canta i refila,
i duu la vostra pau
a quins amb pas suau
amunt fan via.

Prop Vós, van a florí,
el místic romaní;
la sempre-viva;
clavells gerds de pastor;
el Niga-bosc d'olor,
i margarides.

O, bell Jardí d'amor,
o, far corprenedor,
dolça Maria;
qui des de els cims al plà
vetlleu tot l'Empordà
amb flama viva!

Si jo fos un cantor,
si jo fos trobador,
us cantaria.

RAIMONDA JOFRÉ DE CASALS

CULTES

Misses a intenció de:

Mn. Geli, de Terrassa
Miquel Solé de Sous
Familia Fuentes de Girona

ADMINISTRACIÓ

Des d'aquesta secció hom donarà mensualment notícia als nostres llegidors de les quantitats recollides a favor del nostre Santuari, i de com s'inverteixen les almoines; sempre estaran a disposició dels donants de sumes superiors a 100 ptes. anuals, els comprovants que es guarden en aquest Santuari.

<i>Suma anterior.</i>	1717'55 ptes.
Parròquia de Begudà	5'00 »
Parròquia de Canet d'Adri.	6'00 »
Un Gironí.	5'00 »
Exc'm. Marquès de la Torre	50'00 »
Parròquia d'Oix	5'00 »
Parròquia de Vilanova de la Muga	6'00 »
Rnd. Joan Ameller	15'00 »
Maria Sabater.	3'00 »
Parròquia d'Esponellà.	18'20 »
Parròquia de Fogàs de Tordera	2'00 »
Rnd. Martíria Peredalta	50'00 »
Parròquia de Vilaritg	5'10 »
Parròquia de Mánegues	25'00 »
<i>Total.</i>	1910'85 ptes.

NOTICIARI

☛ Ens és plaent de fer constar el goig amb què hem vist la definitiva solució de la qüestió romana continguda en el famós conveni signat, el darrer mes, al Palau de Letran, a Roma per les altes representacions del Cap de l'Església Catòlica Pius XI i el de l'Estat d'Itàlia.

Com fills que som de l'Església de Crist, no podem menys que constatar joiosos aquest faust esdeveniment que serà dels de més relleu en la Història de l'Església.

☛ El dia 10 del prop-passat mes de febrer fou portat a les piles baptismals de Sous, el tercer fill dels nostres amics i subscriptors Miquel Soler i Maria Asparó.

☛ Han visitat el nostre Santuari, entre altres, els Rds. P.P. Ermengol de Sarrià (Barcelona), caputxí; Joan Bta. Torrents, C. M. F. de Sabadell. També ens ha visitat el senyor de Falgàs.

☛ El dia 7 del present mes de març prengué possessió de la seva nova parròquia de Sous, el Reverend Joan Compta i Dalmau.

Per molts anys!

☛ Mossèn Joan Guix, bon amic nostre ha guanyat, per oposició, un benefici a la catedral de Girona; així mateix per a la mateixa catedral, ha estat nomenat silencièr, Mossèn Brú Buixons.

Enhorabona.

☛ Mossèn Tomàs Castanyer i mossèn Josep Gratacós han estat nomenats ecònoms de Borrassà i Armadàs respectivament. Mossèn Domènec Auguer ha estat designat per a vicari a Sant Miquel de Campmajor.

☛ Cal esmentar com les darreres ventades han causat sensibles desperfectes en aquest cimbellat Santuari.

NECROLÒGIQUES

Morí a Batet, el senyor Vicens Oliveres; a Girona, Paquita Vicens; Jaume Santomà i Raventós, a Barcelona; Rvnd. Josep Puigdevall i Serra, a Perelada; Rvnd. Narcís Molla a Palafrugell; Rvnd. Claudi Moret, a Borrassà; Rvnd. Josep Capdevila, a Figueres; Reverend Josep Marquès, a Alfar.

R. I. P

AVÍS D'ADMINISTRACIÓ

Agraïrem als subscriptors de la present FULLA que, per a facilitar les tasques de la secció administrativa de la mateixa, se serveixin satisfer l'import de la subscripció d'un any (1 pesseta) a qualsevol dels llocs on s'admeten subscripcions i que se relacionen a continuació.

Per subscripcions, estampes i goigs de Santa Maria del Mont a casa

Llibreria Francisco Geli: (Plateria)	Girona
• Joan Geli (Albareda)	Girona
• F. Mateu, de	Banyoles
• Joan Bonet, de	Olot
• Vidua Masdevall, de	Figueres
• Mossèn Llambert Font	Sant Feliu de Guíxols

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres